

ДОКЛАД

за

дейността на дружеството през отчетната 2022 г.

УВАЖАЕМИ АКЦИОНЕРИ,

Ние, членовете на Управителния съвет на СПЕКТЪР АД, водени от стремежа да управляваме дружеството в интерес на акционерите, както и на основание изискванията на разпоредбите на чл. 39 от Закона за счетоводството изготвихме настоящият доклад за дейността /Доклада/. Докладът представя коментар и анализ на финансовият отчет и друга съществена информация относно финансовото състояние и резултатите от дейността на дружеството. Докладът отразява достоверно състоянието и перспективите за развитие на СПЕКТЪР АД.

Информация относно настъпилите през 2022 г. обстоятелства, които ръководството на дружеството счита, че биха могли да бъдат от значение за клиенти, доставчици, инвеститори и контрагенти е достъпна в регистъра към Агенция по вписванията (АВ).

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

“СПЕКТЪР” АД е акционерно дружество, регистрирано по Търговския закон в Агенция по вписванията под ЕИК № 831431323, по фирмено дело №5909/1990г. по описа на Софийски градски съд. Седалището и адресът на управление на дружеството са: гр. София 1142, област София (столица), община Столична, район Средец, ул. “Карнеги” № 11А.

Дружеството има предмет на дейност: производство на всички видове издания, фотографска продукция, значки и сувенири, компютърни продукти, реклами, полиграфически изработки, търговия на дребно, транспортни услуги, спедиционни и куриерски услуги, ремонт и поддържане на автомобилна и полиграфическа техника, книги, книгоразпространяване и външнотърговска дейност, организиране на спортни развлечения, включително и водни спортове.

Към 31.12.2022 г. дружеството е със седалище, адрес на управление, телефон, телефакс, e-mail, website, както следва:

Адрес гр. София - 1142, ул. Карнеги № 11А, ЕИК 831431323

Адрес за кореспонденция - гр. София – 1582, ж. к. Дружба 2, ул. „Хайделберг“ № 7

Телефон № 02/8078117

E-mail: spektarprinting@gmail.com

web site: www.spektar.bg

Към 31.12.2022 г. регистрираният капитал на СПЕКТЪР АД е в размер на 2 296 233 лв., разпределен в 2 296 233 броя обикновени поименни акции с номинал 1 лев всяка.

Информация относно системата на управление на дружеството

Състав на Надзорния съвет към 01.01.2022 г.:

1. Габриел Тодоров Тодоров с ЕГН 6907214029 - Председател
2. Николай Радев Недялков с ЕГН 7101015589 - член
3. Камен Симеонов Алексиев с ЕГН 7102022367 - член

Състав на Надзорния съвет към 31.12.2022 г.:

1. Габриел Тодоров Тодоров - Председател
2. Николай Радев Недялков - член
3. Камен Симеонов Алексиев - член

Надзорния съвет на дружеството е преизбран с мандат до 22.06.2027 г.

Състав на Управителния съвет към 01.01.2022 г.:

1. Стефан Монеv Монеv – изпълнителен член;
2. Добромир Любчов Петров - член;
3. Цветан Начков Радев- член.

Състав на Управителния съвет към 31.12.2022 г.:

1. Стефан Монеv Монеv – изпълнителен директор;
2. Добромир Любчов Петров - член;
3. Цветан Начков Радев - член.

Придобитите, притежаваните и прехвърлените от членовете на съветите през годината акции и облигации на дружеството

През 2022г членовете на съветите не са извършвали сделки с акции на дружеството. Членовете на съветите не притежават пряко акции на дружеството.

Участие на членовете на съветите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети

Камен Алексиев - управител на „Софийски имоти“, „Имоти инфо“ ЕООД, „Булинфо“ ЕООД, и „Резон- България“ ЕООД и член на съвета на директорите на „Амфора капитал“ АД. Участва като съдружник с повече от 25% в капитала на „Софийски имоти“ ООД. Участва като съдружник с 33,33% в капитала и управител на „Май Грегор“ ООД.

Николай Недялков - управител на „Софийски имоти“ ООД, „Резон“ ООД, „Булинфо“ ЕООД, „Център за преводи РЕЗОН“ ЕООД. Участва като съдружник с повече от 25% в капитала на „Софийски имоти“ ООД. Участва като съдружник с 33,33% в капитала и управител на „Май Грегор“ ООД.

Габриел Тодоров Тодоров - управител на „Софийски имоти“ ООД и „Булинфо“ ЕООД. Участва като съдружник с повече от 25% в капитала на „Софийски имоти“ ООД. Участва като съдружник с 33,33% в капитала и управител на „Май Грегор“ ООД.

Договори по чл. 240б ТЗ, сключени през годината

През годината няма сключени договори по чл. 240б ТЗ.

Информация относно извършени промени в Устава на дружеството през отчетната година

През 2022г. няма промяна в Устава на дружеството.

II. ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА НА СПЕКТЪР АД

Основна дейност

Предметът на дейност на дружеството е: производство на всички видове издания, фотографска продукция, значки и сувенири, компютърни продукти, реклами, полиграфически

изработки, търговия на дребно, транспортни услуги, спедиционни и куриерски услуги, ремонт и поддържане на автомобилна и полиграфическа техника, книги, книгоразпространяване и външно търговска дейност, организиране на спортни развлечения, включително и водни спортове.

СПЕКТЪР АД се е фокусирал в офсетовия печат – листов и ролен. И през 2022 г. СПЕКТЪР АД продължи да осъществява своята дейност изработване на разнообразна полиграфическа продукция. СПЕКТЪР АД е един от основните производители на печатни рекламни материали в страната, който реализира пълния затворен цикъл от услуги за производството на списания и корпоративна периодика, листовки и дипляни, брошури и каталози, печатни офис материали, плакати, календари, етикети и опаковки, промоционални материали.

В контекста на усложнената финансово-икономическа ситуация и стагнирания пазар СПЕКТЪР АД продължи да се стреми да диверсифицира продуктовата си гама, за да избегне зависимост от конкретен сектор или конкретно продуктово направление. През 2022 г. дружеството в продължи да увеличава портфолиото си с продукти в различни направления.

Предимство за СПЕКТЪР АД продължава да бъде новото и модерно технологично оборудване, което дава възможност на дружеството да реализира продукция с много високо качество. На практика, в това отношение кръгът от конкуренти на СПЕКТЪР АД на територията на страната, които разполагат с техническа и технологична възможност да произвеждат печатни продукти с такова качество, е ограничен.

Машинен парк

Печатната база на дружеството разполага със съвременно оборудване, включващо машини от водещите производители като Man Roland, Muller Martini, Heidelberg, Colbus и т.н., както и необходимото оборудване за довършителна и книговезка работа, с което значително се разширява гамата от предлагани услуги.

Дълготрайните материални активи на дружеството са представени в следващата таблица.

Дълготрайни материални активи, хил. лв.	2022	2021
1. Машини, производствено оборудване и апаратура	2 196	2 295
2. Съоръжения и други	90	93
Общо ДМА:	2 286	2388

През 2022 година не са въвеждани в експлоатация печатни и довършителни машини.

През 2022 са закупени активи за 77 156, 38 лв, включително компресор и компютри и периферия.

Основни суровини

Суровините и материалите от съществено значение за основната сфера на дейност на СПЕКТЪР АД. През 2022г година се открояваше тенденция към съществено покачване в цените на основните суровини. Има няколко причини за това и те са комплексни.

През 2022г. година цената на фючърсите на суровия петрол (Brent Oil) първоначално се повиши с близо 60% от 79 долара за барел до 125 долара, тъй като геополитическите рискове продължиха да оказват влияние върху цените, а впоследствие спадна до началните за годината си нива.

Щатският долар поскъпна спрямо еврото с около 6 % през 12-те месеца на 2022г., което също директно се отразява върху разходите за суровини и транспорт в Европа.

Хартия

Основното, което определя цените на този вид материал, са обемите, които се закупуват. От съществено значение са и транспортните разходи за доставка.

И през 2022 г. започнаха да се отчитат промени в ценовите нива на хартията, като суровина за печат. Ръстът в цените на хартията се дължи на увеличение на доставните цени от заводите производители във връзка със значително увеличение на разходите за суровини (в частност дървесина при безпрецедентни нива), разходите за енергия също нарастват, както и много по-високи транспортни разходи. Нивата и честотата на тези възходящи промени са безпрецедентни. Текущи движения на валутния курс допълнително влошават ситуацията с покачване на стойността на щатския долар спрямо еврото се отрази конкретно върху цените на пулпа. Само през 2022г. цената на основните, потреблявани хратии се повиши с 40%.

Спектър притежава два международни стандарта - FSC и PEFC - за сертификация на процедурата за осигуряване на съответствието на суровините, с цел насърчаване внедряването на екологично отговорни, обществено полезни и икономически стабилни начини за управление на горите по света.

Мастило

Друг основен консуматив за производството на дружеството е мастилото. През 2022 г. се изправихме пред огромен натиск върху широк спектър от поскъпващи суровини, които са от съществено значение за производството на всички мастила, което води до рязко увеличение на разходите за производство. За периода цената на използваните мастила се покачи с над 20%.

Ламинати и фолиа

Вследствие на нарасналото търсене и спада в предлагането през последните месеци цените на суровините, с които се произвеждат ламинатите и фолиата (най-вече PP, PET, EVA), достигнаха рекордни за последните десетилетия нива. Ситуацията на международните пазари на полимери ескалира неконтролируемо, поради следните фактори:

- увеличеното търсене в сектори с висока добавена стойност като здравеопазването и медицината, ВЕИ, както и на гъвкави опаковки;
- възстановеното потребление в Далечния Изток;
- непредвидимите и многократно увеличени презокеански навла и други терминални и транспортни разходи;
- намаленото производство.

Всички тези фактори доведоха до непреодолим недостиг, който има тенденция да продължи и в средносрочния период.

Ламинатите се покачиха с 25%, а фолиата с над 20% за периода.

Пазари и продажби

Към 31.12.2022 г. СПЕКТЪР АД регистрира нетни приходи от продажби в размер на 10 993 хил. лв., което представлява ръст от 36,15 % спрямо нетните приходи от продажби за 2021 г. Повишението на приходите се дължи на постепенното излизане на българската и европейската икономики ковид-19 кризата.

Приходи, хил. лв.	2022	2021	изменение
1. Нетни приходи от продажби, в т.ч.:	10 993	8 074	36,15%
а) продукция	10 161	7 400	37,30%
б) стоки	16	22	-27,70%
в) услуги	816	651	25,24%
2. Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство	180	78	
3. Други приходи, в т.ч.:	537	180	198,65%
а) приходи от финансираня	307	20	1437,83%
Общо приходи от оперативна дейност (1 + 2 + 3)	11 710	8 332	40,54%

Съотношението на приходите от продажби по пазари – външен и вътрешен - на СПЕКТЪР АД през 2022 г е 70:30 съответно външен:вътрешен.

III. РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Финансовият резултат на СПЕКТЪР АД след данъчно облагане към 31.12.2022 г. е печалба в размер на 342 хил. лв.

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Финансов резултат	342	-94

Разходи за основна дейност по категории дейности

Разходи, хил. лв.	2022	2021	изменение
1. Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.:	7 923	5 385	47,10%
а) суровини и материали	5 987	3 645	64,22%
б) външни услуги	1 936	1 740	11,24%
2. Разходи за персонала, в т.ч.:	3 096	2 702	14,59%
а) разходи за възнаграждения	2 645	2 304	14,82%
б) разходи за осигуровки, в т.ч.:	451	398	13,23%
аа) осигуровки, свързани с пенсии			
3. Разходи за амортизация и обезценка, в т.ч.:	238	298	-19,95%
а) разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, в т.ч.:			
аа) разходи за амортизация	206	277	-25,58%
б) разходи от обезценка на текущи (краткотрайни) активи	32	21	53,54%

4. Други разходи, в т.ч.:	35	22	58,79%
а) балансова стойност на продадените активи	16	16	-2,28%
Общо разходи за оперативна дейност (1+2+3+4)	11 292	8 407	34,31%

Разходите по икономически елементи на СПЕКТЪР АД към 31.12.2022 г. са в размер на 11 292 хил.лв. и се повишават с 34,31 % в сравнение с 2021 г. Най-голям дял в разходите по икономически елементи заемат разходите за материали в размер на 5 987 хил.лв., които отчитат повишение от 64,22 % в сравнение с 2021 г. Разходите за външни услуги за 2022 г. са на стойност 1 936 хил.лв. и също се повишават с 11,24 % спрямо стойността им от 2021 г.

Разходите за персонала се увеличават с 14,59 % за периода и достигат до 3 096 хил.лв.

ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

показатели за финансов анализ	2022	2021
коефициент за обща ликвидност	1,8212	1,7680
коефициент за текуща ликвидност	1,3951	1,3596
коефициент за бърза ликвидност	0,8212	0,7680
коефициент за абсолютна ликвидност	0,4907	0,7090
коефициент за финансова автономност	1,9250	2,2720
коефициент на задлъжнялост	0,5195	0,4401
дълг/активи	0,3419	0,3056
рентабилност на собствения капитал	0,0832	-0,0250
рентабилност на активите	0,0547	-0,0173
рентабилност на приходите от продажби	0,0311	-0,0117
рентабилност на привлечения капитал	0,1601	-0,0567
коефициент на капитализация на активите	0,0547	-0,0173
коефициент на ефективност на разходите	1,0344	0,9894
коефициент на ефективност на приходите	0,9668	1,0108
оборот на запасите, дни	28	29
оборот на вземанията, дни	31	30
нетен оборотен капитал	1 754	1 274

При показателите за ликвидност тенденцията във времето дава най-ценната информация. Предполага се, задълженията към кредиторите се погасяват чрез парични средства, а не от стоково-материалните запаси или оборудването. Т.е. тези коефициенти описват способността на дружеството да погасява дълговете си в срок. Като цяло всички коефициенти за ликвидност за 2022 г. съвсем леко се влошават, но остават в норма спрямо тези от 2021г.

Коефициент на обща ликвидност

Показателят на обща ликвидност представя съотношението между текущите активи и текущите пасиви (задължения). Оптималните стойности на този коефициент са над 1-1,5.

показатели за финансов анализ	2022	2021
коефициент за обща ликвидност	1,8212	1,7680

През 2022 г. стойността на коефициента на обща ликвидност от 1,82 регистрира повишение спрямо стойността му от 1,77, отчетена през 2021 г. Посоченото изменение в стойността на коефициента за обща ликвидност се дължи на повишението на текущите активи на дружеството спрямо текущите пасиви.

Коефициент на текуща ликвидност

Коефициентът на текуща ликвидност представя съотношението между (текущите активи – текущите пасиви) и текущите пасиви на дружеството.

показатели за финансов анализ	2022	2021
коефициент за текуща ликвидност	1,3951	1,3596

За 2022 г. стойността на коефициента за текуща ликвидност се повишава спрямо предходния период.

Коефициент на бърза ликвидност

Коефициентът на бърза ликвидност представя съотношението на текущите активи минус материалните запаси към текущите пасиви. Неговият традиционен размер, определящ стабилност на компанията е около 0.5.

показатели за финансов анализ	2022	2021
коефициент за бърза ликвидност	0,8212	0,7680

За 2022г. стойността на коефициента на бърза ликвидност е 0,82 и се повишава в сравнение със стойността отчетена през 2021 г.

Коефициент на абсолютна ликвидност

Коефициентът на абсолютна ликвидност се изчислява като съотношение на най-ликвидните текущи активи и текущите задължения и изразява способността на дружеството да посреща краткосрочните си задължения с наличните си парични средства.

показатели за финансов анализ	2022	2021
коефициент за абсолютна ликвидност	0,4907	0,7090

През 2022 г. в сравнение с 2021 г., стойността на коефициента за абсолютна ликвидност се понижава.

Капиталови ресурси

	хил. лв	
А. Собствен капитал, хил. лв.	2022	2021
I. Записан капитал	2 296	2 296
II. Резерви		
1. Законови резерви	337	337
2. Други резерви	1 211	1 212

Общо за група IV:	1 548	1 548
III. Натрупана печалба (загуба) от минали години, в т.ч.:		
- неразпределена печалба	165	165
- непокрита загуба	-240	-146
Общо за група V:	-75	19
IV. Текуща печалба (загуба)	342	-94
Общо за раздел А:	4 111	3 770

Чрез показателите за финансова автономност и финансова задължнялост се отчита съотношението между собствени и привлечени средства в капиталовата структура на дружеството. Високото равнище на коефициента за финансова автономност, респективно ниското равнище на коефициента за финансова задължнялост са гаранция, както за инвеститорите /кредиторите/, така и за самите собственици относно възможността на дружеството да заплаща регулярно своите дългосрочни задължения.

Ефектът от използването на привлечени средства (дълг) от страна на дружеството с оглед увеличаване на крайния нетен доход от общо въввлечените в дейността средства (собствен капитал и привлечени средства) се нарича финансов ливъридж. Ползата от използването на финансовия ливъридж се явява тогава, когато дружеството печели от влагането на привлечените средства повече, отколкото са разходите (лихвите) по тяхното привличане. Когато дадено дружество или група от дружества постига по-висока доходност от използването на привлечени средства в капиталовата си структура, отколкото са разходите по тях, ливъриджът е оправдан и би следвало да се разглежда в положителен аспект (с уговорката нивото на ливъридж да не дава драстично негативно отражение на други финансови показатели на компанията).

Коефициент за финансова автономност

Коефициентът за финансова автономност показва какъв процент от общата сума на пасивите е собствения капитал на дружеството. В случаите, когато коефициентът на финансова автономност е под единица, е налице на превишение на задълженията спрямо собствения капитал, т.е. съществуващите задължения не са достатъчно обезпечени с имуществото на предприятието и обратно, когато този коефициент е над единица, показва степента на финансова независимост от ползването на чужди средства.

показатели за финансов анализ	2022	2021
коефициент за финансова автономност	1,9250	2,2720

През 2022 г. в сравнение с 2021 г. стойността на коефициента на финансова автономност се понижава, но остава близо до 2, което означава че дружеството е добре обезпечено капиталово със собствени средства.

Коефициент на задължнялост

Коефициентът на задължнялост е реципрочен на предходния коефициент. Коефициентът на задължнялост изразява степента на зависимост на предприятието от своите кредитори за уреждане на задълженията си. Този показател обикновено е под единица и показва колко задължения са отчетени на един лев собствен капитал.

показатели за финансов анализ	2022	2021
коефициент на задължнялост	0,5195	0,4401

Аналогично на предходния коефициент през 2022 г. в сравнение с 2021 г., стойността на коефициента на задължнялост леко се повишава.

Дълг/Активи

Съотношението дълг към обща сума на активите показва какъв процент от активите на групата се финансира чрез дълг.

показатели за финансов анализ	2022	2021
дълг/активи	0,3419	0,3056

За 2022 г. стойността на коефициента Дълг/Активи леко се повишава спрямо нивото му от предходната година.

Рентабилност на Собствения капитал (ROE)

Коефициентът за Рентабилност на собствения капитал се изчислява като числото за печалбата след облагането с данък от отчета за приходите и разходите се изразява като процент от собствения капитал. Това съотношение измерва абсолютната възвращаемост за акционерите по отношение на техните инвестиции.

Коефициентите за рентабилност през 2022 година са положителни величини, предвид постигнатият за периода финансов резултат. Те са представени по-долу.

показатели за финансов анализ	2022	2021
рентабилност на собствения капитал	0,0832	-0,0250

През 2022 г. стойността на коефициента Рентабилност на Собствения капитал е 0,0832.

Рентабилност на активите (ROA)

показатели за финансов анализ	2022	2021
рентабилност на активите	0,0547	-0,0173

Показателят за Рентабилност на активите показва ефективността на използване на активите.

Рентабилност на приходите от продажби

показатели за финансов анализ	2022	2021
рентабилност на приходите от продажби	0,0311	-0,0117

Показателят за Рентабилност на приходите от продажби показва ефективността на използване на приходите от продажби.

Рентабилност на привлечения капитал

показатели за финансов анализ	2022	2021
рентабилност на привлечения капитал	0,1601	-0,0567

Рентабилността на привлечения капитал също се повишава.

Коефициент на ефективност на разходите

показатели за финансов анализ	2022	2021
коефициент на ефективност на разходите	1,0344	0,9894

Коефициент на ефективност на разходите представлява съотношение на приходите и разходите и показва колко приходи от дейността получава предприятието от използването на

единица разходи за същата дейност. Стойността на показателя за 2022 се повишава спрямо нивото си от предходната година. Благоприятно за дружеството е коефициентът за ефективност на разходите да расте.

Коефициент на ефективност на приходите

показатели за финансов анализ	2022	2021
коефициент на ефективност на приходите	0,9668	1,0108

Коефициент на ефективност на приходите е реципрочен на предходния коефициент. Той показва колко разходи са направени на единица приход. Добра тенденция е коефициентът на ефективност да намалява.

Оборот на запасите

показатели за финансов анализ	2022	2021
оборот на запасите, дни	28	29

Показателят оборот на запасите се измерва в дни и представлява отношение на материалните запаси*360 и нетните приходи от продажби. За периода показателят остава почти непроменен.

Оборот на вземанията

показатели за финансов анализ	2022	2021
оборот на вземанията, дни	31	30

Оборотът на вземанията е отношение на вземания от клиенти и доставчици*360 и нетните приходи от продажби и е почти без промяна спрямо този от предходната 2021 г.

Нетен оборотен капитал

показатели за финансов анализ	2022	2021
нетен оборотен капитал	1 754	1 274

Нетният оборотен капитал е разликата между краткотрайни активи и краткосрочните задължения. Стойността му значително се повишава за периода.

IV. ОСНОВНИ РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА НА СПЕКТЪР АД **СИСТЕМАТИЧНИ РИСКОВЕ**

Общ макроекономически риск

Показателят „бизнес климат“ (източник: <http://www.nsi.bg>) е средна геометрична на балансите на оценките на мениджъри в българската индустрия за настоящата и за очакваната бизнес ситуация в предприятията през следващите шест месеца.

Показателят бизнес климат в промишлеността за 2022 г. е представен по-долу.

Съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ се покачва с 2.5 пункта в резултат на по-позитивните очаквания на промишлените предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Най-сериозните затруднения за развитието на бизнеса продължават да са несигурната икономическа среда и недостигът на работна сила. По отношение на продажните цени в промишлеността прогнозите на мениджърите са за увеличение през следващите месеци.

Бизнес климат в промишлеността

Систематичен кредитен риск

Систематичният кредитен риск е вероятността от влошаване на международните кредитни рейтинги на Република България. По-ниски кредитни рейтинги на страната биха довели до влошаване на условията за бъдещо финансиране на компаниите, базирани в тази страна, отразяващо се както в по-високи лихвени равнища, така и в къса срочност и по-тежки условия по финансирането.

В сравнение с останалите страни в региона, кредитните агенции дават положителни оценки на страната ни благодарение на стабилната фискална политика, структурните реформи и усилията положени от правителствата.

Кредитният рейтинг е оценка за качеството и сигурността на облигационния дълг на даден емитент, формирана въз основа на анализ на финансовото му състояние. Рейтинговите услуги се извършват от специализирани рейтингови агенции и представляват оценка за кредитоспособността и възможността за обслужване на ползваните от даден кредитополучател заемни средства при настъпване на техния падеж. Историческата справка за развитието на кредитния рейтинг на българския вътрешен и външен дълг се актуализира редовно, при обявяване на промяна от страна на кредитните агенции. Министерството на финансите предоставя информация за динамиката на кредитните рейтинги, поддържани от следните агенции: Standard & Poor's, Fitch и Moody's. И трите рейтингови агенции са присъдили инвестиционен рейтинг със стабилна перспектива за страната ни през 2022 година.

За периода Standard & Poor's потвърди дългосрочния и краткосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута – дългосрочния в чуждестранна и местна валута е на ниво BBB, а краткосрочния в чуждестранна и местна валута A-2, перспективата е стабилна, а Fitch и Moody's запазиха присъдения ни рейтинг съответно - дългосрочния в чуждестранна и местна валута е на ниво BBB, а краткосрочния в чуждестранна валута, с положителна перспектива и, съответно – най-ниската степен на инвестиционния със стабилна перспектива.

България е със силна външна позиция, след години на излишък по текущата сметка, а държавният дълг е нисък и страната отчита бюджетни излишъци през последните години. Ограничения пред рейтинга се явяват институционалната среда и ниският БВП на глава от населението, в сравнение с останалите европейски страни.

Информацията е достъпна на следният адрес – <http://www.minfin.bg/bg/page/69>.

Лихвен риск

Лихвеният риск е свързан с възможни, евентуални, негативни промени в лихвените нива, установени от финансовите институции в Република България.

От 01.02.2005 г. съгласно Решение на Управителния съвет на БНБ размерът на ОЛП е равен на средната аритметична величина от стойностите на индекса ЛЕОНИЯ (LEONIA: LEv OverNight Index Average, справочен индекс на сключените и изпълнени сделки с овърнайт депозити в български левове) за работните дни на предходния календарен месец (базисен период). Данните за ОЛП за 2022 г. по месеци са представени в следната таблица:

месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
ОЛП, %	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,49	0,59	1,30

**Източник: БНБ*

Дружеството не може да влияе върху действието на този риск.

Повече информация за лихвените проценти в страната е достъпна на www.bnb.bg.

Инфлационен риск

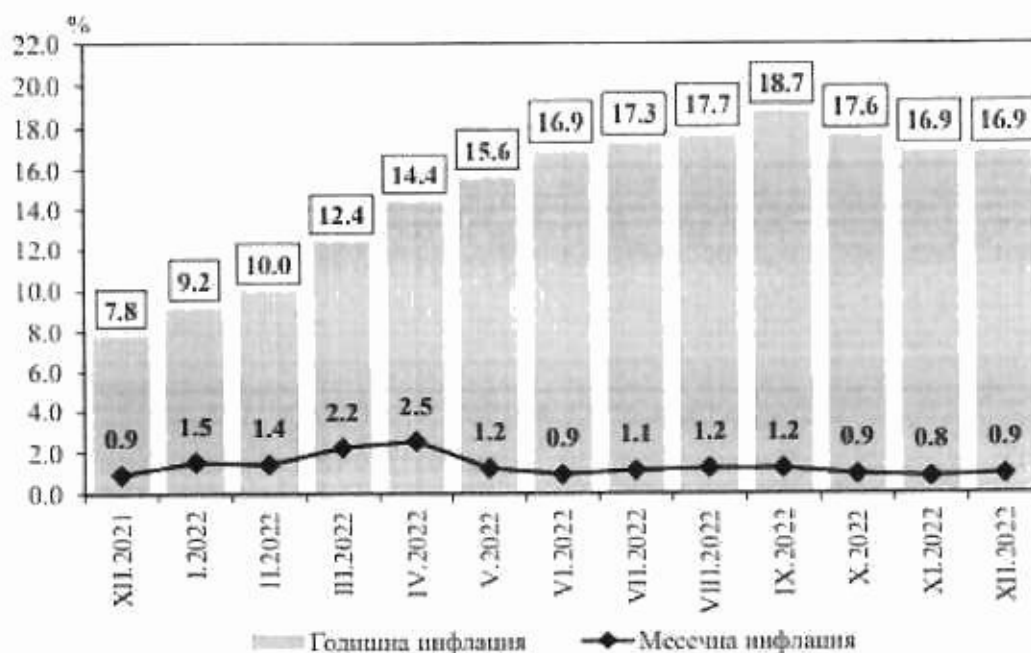
Инфлационният риск представлява всеобщо повишаване на цените, при което парите се обезценят и съществува вероятност от понасяне на загуба от домакинствата и фирмите.

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $(t - 1)$. Източникът на данни за конструирането и изчисляването на ИПЦ е месечното статистическо наблюдение на потребителските цени. ИПЦ се измерва в %.

През декември 2022 г. месечната инфлация е 0.9% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за декември 2022 г. спрямо декември 2021 г. е 16.9%.

Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2022 г. спрямо периода януари - декември 2021 г. е 15.3%.

Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

Дружеството не може да влияе върху действието на този риск.

Повече информация за инфлацията в страната е достъпна на www.nsi.bg.

Политически риск

Политическият риск е свързан със стабилността на правителството на страната и с евентуални промени в неблагоприятна посока на водената от него дългосрочна външна и вътрешна икономическа политика, които биха могли да повлияят негативно върху инвестиционната среда.

Нестабилност продължава да създава липсата на конкретно приложение на мерките, които ще доведат до справяне на правителството с основните изисквания на Европейския съюз относно прозрачност при разходването на публични средства, борбата с корупцията, независимостта и ефективността на съдебната система. Неспазването на поставените от ЕС изисквания би могло да доведе до задействане на предпазни клаузи и последващо отклоняване и/или намаляване на средствата от Евро фондовете.

Дружеството не може да влияе или да управлява този риск.

Други фактори, които също влияят на този риск, са евентуалните законодателни промени и в частност тези, които касаят стопанския и инвестиционния климат в страната.

Валутен риск

Експозицията към валутния риск представлява зависимостта и ефектите от изменението на валутните курсове. Валутният риск ще има влияние върху компании, плащанията на които се извършват във валута, различна от лева и евро. Систематичният валутен риск е вероятността от евентуална промяна на валутния режим на страната (валутен борд), което би довело или до обезценяване на лева или до поскъпване на лева спрямо чуждестранните валути.

Валутният риск ще има влияния върху компании, имащи пазарни дялове, плащанията на които се извършват във валута, различна от лева и еврото. Тъй като съгласно действащото законодателство в страната българският лев е фиксиран към еврото в съотношение EUR 1 = BGN 1.95583, а Българска народна банка е длъжна да поддържа ниво на българските левове в обръщение, равно на валутните резерви на банката, рискът от обезценяване на лева спрямо е

европейската валута е минимален и се състои във евентуално предсрочно премахване на валутния борд в страната.

Теоретично, валутният риск би могъл да се повиши, когато България се присъедини към втория етап на Европейския Валутен Механизъм (ERM II). Това е режим, в който страната трябва да поддържа валутния курс спрямо еврото в границите на +/-15% спрямо централен паритет. България официално е подала документи за присъединяване към валутния механизъм ERM II, добил популярност като „чакалня на еврозоната“, който предхожда въвеждането на еврото. България постига стабилен напредък към присъединяването си към ERM II и банковия съюз.

Такъв риск би бил налице по отношение на СПЕКТЪР АД при сключване на договори, плащанията по които се извършват във валути, различни от лева и еврото. За момента влиянието на този вид риск върху дейността на Спектър АД е нищожно.

НЕСИСТЕМАТИЧНИ РИСКОВЕ

Секторен риск

СПЕКТЪР АД е зависим най-вече от общите тенденции в сектора на полиграфията, маркетинга и рекламата. Тъй като размера на инвестициите в маркетинг зависят от размера и разпределението във времето на паричните потоци на самия клиент и цялостната конюнктура на сектора, в който оперира рекламодателя, СПЕКТЪР АД е пряко зависим от цикличността на икономиката. Забавянето в ръстовете на българската икономика, съответно намаляването на разходите за реклама и печат могат да имат съществено негативно влияние върху приходите и печалбата на компанията.

Риск от навлизане на нови технологии

СПЕКТЪР разполага с ново и модерно технологично оборудване, което осигурява възможността производството да е в синхрон с тенденциите на развитие на технологичните процеси и дава възможност на клиентите си да реализират продукция с много високо качество. На практика, в това отношение кръгът от конкуренти на СПЕКТЪР АД на територията на страната, които разполагат с техническа и технологична възможност да произвеждат печатни продукти с такова качество е ограничен.

Практиката показва, че по-съществена промяна в използваните технологии в този сектор настъпва за не по-малко от 5 години, като по-старите технологии не биват цялостно изместени от новите. Това дава възможност за поэтапно интегриране на нови технологии, когато такива се появят.

Печатниците в световен мащаб са под натиска на интернет в последните години. Бъдещето на отрасъла е във възможността за разработване на нови услуги и развитие на бизнеса, но това изисква коренно преосмисляне на нещата, които един доставчик на печатни услуги може да предложи. Печатните услуги са под силен натиск на многоканалната комуникация, а печатниците, в т. ч. и СПЕКТЪР АД все още не са готови за продажби онлайн.

Рискове, свързани с персонала

Зает персонал в дружеството за периода 2020 - 2022г.

период	среден списъчен брой работници и служители*	брой ръководни служители**
2019г.	102	4
2021г.	98	4
2022г.	96	4

Забележки: * изчислен на база средномесечен списъчен брой на персонала от присъствена книга (форма № 76) на дружеството; ** "брой заети лица" под код „1“ от НКПД - „Законодатели, висши служители и ръководители“

Работниците и служителите на СПЕКТЪР АД имат важно значение с оглед спецификите на различните видове машини и технологии и прецизността, необходими за качественото реализиране на продуктите и услугите, предлагани на пазара. Рисковете, свързани с персонала могат да се разделят на 2 основни категории:

▲ **Качество на персонала**

Дружеството трябва да разполага с квалифицирани работници и служители във всяка една сфера, които да обезпечат качественото предлагане на продуктите и услугите на крайни клиенти. Наличието на добри, квалифицирани и обучени специалисти е важно предвид обстоятелството, че Спектър се стреми да реализира и предлага продукция с много високо качество, в т.ч. преобладаващо на външния пазар.

▲ **Текучество на персонала**

Периодичното напускане на важни (ключови) работници и служители, на които трудно може да се намерят заместници би имало негативно отражение върху производствената дейност на дружеството.

С оглед превенция на 2-те категории рискове, свързани с персонала СПЕКТЪР АД се стреми да привлича и задържа най-подходящите работници и служители по отношение на притежаваните от тях умения и потенциал за дългосрочно развитие, както и да осигури ясна система за повишения, пряко свързана с професионалното представяне на съответния работник или служител.

Рискове, свързани с безопасността на труда и аварии

Тъй като в производствения процес на СПЕКТЪР АД се борави с машини и с токсични продукти, съществува риск от вреди, нанесени в следствие на аварии или производствени инциденти. СПЕКТЪР АД спазва всички регулации свързани с безопасността на труда в офсетовия печат и в рекламната дейност. Дружеството няма история на по-значителни инциденти или аварии от началото на дейността си.

Дружеството има пълна застраховка на производствените активи, както и на материалните запаси, срещу злополуки с персонала, и в случай на необходимост от ремонт на помещенията в които се помещава.

Зависимост от клиенти, доставчици или кредитори

По отношение на СПЕКТЪР АД е налице зависимост от плащанията от страна на клиенти, от които зависи своевременното заплащане на задълженията на дружеството към основните доставчици. По отношение на доставчиците си, Спектър е постигнало диверсификация на доставките, предвид факта че средата е доста конкурентна. В този смисъл Спектър не е зависим от конкретен доставчик. Дружеството не е зависимо от един или няколко конкретни клиента, които да формират по-голям оборот.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се състои във вероятността СПЕКТЪР АД да не е в състояние да изплаща текущите си задължения. Ликвиден риск може да възникне при забавени плащания от страна на клиенти, забавено възстановяване на ДДС. Компанията се стреми да осигури ликвидност и да посреща оборотните си нужди основно чрез вътрешно генерирани парични потоци и договори за отсрочено плащане към доставчици. Предвид показателите за ликвидност, посочени по-горе, за момента дружеството не е застрашено от ликвиден риск.

V. ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТА НА СЪСТАВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Към момента на съставяне на настоящия доклад за дейността през 2022 г., не са налице други събития, възникнали след датата на годишното приключване, които да изискват корекция на финансовите отчети.

VI. НАСТОЯЩИ ТЕНДЕНЦИИ И ВЕРОЯТНО БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

Съгласно годишния финансов отчет на СПЕКТЪР АД към 31.12.2022 г., реализираните нетни приходи от продажби на дружеството са в размер на 10 993 хил.лв., което представлява повишение от 36,15 % спрямо нетните приходи от продажби за 2021г.

Финансовият резултат на СПЕКТЪР АД след данъчно облагане към 31.12.2022 г. е печалба в размер на 342 хил. лв. Финансовият резултат също нараства в сравнение с предходната година, когато загубата е била в размер на 94 хил. лв.

Рисковете пред Спектър АД са основно външни - като малка и отворена икономика България е зависима от развитието на големи европейски партньори като Германия и Франция.

Глобалният икономически растеж се забавя рязко на фона на повишена инфлация, високи лихвени проценти, намалени инвестиции и проблеми, причинени от войната в Украйна. Спадът в производствената активност в еврозоната вероятно е преминал най-ниската си точка, тъй като веригите за доставки започват да се възстановяват и инфлационният натиск отслабва. Прогнозата е глобалната икономика ще нарасне с 1,7 на сто през 2023 г. и 2,7 на сто през 2024 г. Рязкото забавяне на растежа се очаква да бъде повсеместно.

Цените на суровините на международните пазари продължават да се характеризират с висока колебливост, като очакванията са повечето от тях да останат трайно над нивата си от 2021-2022 г. в краткосрочен период. При суровия петрол техническите допускания показват понижение на цените в евро за 2023-2024г., като спадът би бил най-силно изразен през 2023 г. За цените в евро на природния газ и електроенергията на европейския пазар допускането е за известно повишение през 2023 г. спрямо 2022 г., последвано от стабилизиране на нивата им от края на 2023 г. Допусканията за цените на неенергийните продукти в евро са за умерено понижение през 2023 г. и покачване през 2024 г. в съответствие с развитието на глобалната икономическа активност.

Нахлуването на Русия в Украйна постави нови предизвикателства, точно когато ЕС се възстановяваше от икономическите последици от пандемията. Като упражнява допълнителен натиск за повишаване на цените на суровините, предизвиквайки нови смущения в доставките и нарастваща несигурност, войната задълбочи съществуващите преди това проблеми пред растежа. Това накара Европейската комисия да преразгледа перспективите за растежа в ЕС, като ги занижи, докато тези за инфлацията трябваше да бъдат повишени.

Според Европейската комисия икономиката на еврозоната ще се развива по-добре през тази година, отколкото се предполагаше досега, тъй като меката зима и високите нива на съхранение на газ помагат за облекчаване на енергийната криза, а пазарът на труда се запазва силен. Представителите на ЕС в Брюксел повишиха прогнозата си за растежа през тази

година, като предвидиха разширяване на икономиката на валутния блок с 0,9%, и заявиха, че той ще избегне рецесията. В същото време ЕК намали прогнозата си за ръста на потребителските цени, въпреки че той остава висок – 5,6%. Тъй като инфлационният натиск се запазва, затягането на паричната политика ще продължи, което ще натези на бизнес активността и ще окаже натиск върху инвестициите. Очакванията за краткосрочните лихвени проценти в еврозоната, предполагат повишението им да продължи до третото тримесечие на 2023 г., след което постепенно слабо да се понижават до края на 2024г.

Европейската комисия очаква реалният брутен вътрешен продукт (БВП) на България да нарасне с 1,4% през 2023 г. и с 2,5% през 2024 г. Траекторията на икономиката се очаква да зависи до голяма степен от взаимодействието между динамиката на заплатите и цените. Краткосрочните показатели и данните за инфлацията сочат, че през 2023-2024 г. инфлацията ще отслабва постепенно, тъй като поскъпването на услугите ще се запази. През 2023 г. се очаква растежът на износа да се забави значително, като се има предвид, че през 2022 г. факторите за по-нататъшно нарастване на експортния пазарен дял до голяма степен бяха изчерпани. През 2024 г. се очаква износът да нарасне в съответствие с външното търсене. Повишеното усвояване на средства от ЕС ще подкрепи съвкупните инвестиции както през 2023 г., така и през 2024 г. Потенциални забавяния в изпълнението на Плана за възстановяване представляват риск за растежа на инвестициите. Очаква се инфлацията да се забави от 13 на сто през 2022 г. до 7,8 на сто през 2023 г., поради по-ниските цени на енергията. През 2024 г. общата инфлация се очаква да се забави допълнително до 4 на сто, тъй като динамиката на цените на храните отслабва. Очаква се инфлацията на цените на услугите да се запази през прогнозния хоризонт.

Очакванията на дружеството също са в посока на съществено понижаване на икономическия растеж в България, влошаване на бизнес средата при по-ниски реални фирмени приходи и растящи разходи, като положителното е че не се очаква рецесия за страната.

Традиционно, дружеството има по-добри очаквания за приходите от експорт, спрямо приходите от вътрешния пазар.

За момента дружеството не е ползвало дългови източници на финансиране на дейността си.

VII. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

През периода СПЕКТЪР АД не е извършвало научноизследователска и развойна дейност.

VIII. ИНФОРМАЦИЯТА ЗА БРОЯ И НОМИНАЛНАТА СТОЙНОСТ НА АКЦИИТЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

Към 31.12.2022 г. регистрираният капитал на СПЕКТЪР АД е в размер на 2 296 233 лв., разпределен в 2 296 233 броя обикновени поименни акции с номинал 1 лев всяка,

IX. ИЗПОЛЗВАНИТЕ ОТ СПЕКТЪР АД ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

СПЕКТЪР АД не използва стандартни банкови финансираня за оборотни и инвестиционни цели. При реализиране на инвестиционната си политика и при необходимост дружеството се финансира чрез заеми от свързани лица.

Извън гореописаното, дружеството не използва специални финансови инструменти при осъществяване на финансовата си политика, вкл. при хеджиране и управление на финансовия си риск.

IX. ОТГОВОРНОСТ НА РЪКОВОДСТВОТО

Съгласно закона органите на управление на предприятието отговарят за съставянето, своевременното изготвяне, съдържанието и публикуването на финансовите отчети и годишните доклади за дейността към тях.

Настоящият доклад за дейността е изготвен в съответствие с разпоредбите на чл. 33 от Закона за счетоводството.

09.05.2023г.
гр. София

Стефан Монеv

Добромир Петров

Цветан Ридев

